

Matica Slovenska

Matica Slovenská je srdce našej krajiny. Snaží sa rozširovať obzory slovenského národa v krásach slovenskej literatúry, v kráse umenia a uchováva históriu našej domoviny.

Historické významné roky Matice slovenskej

- Písal sa rok 1861 kde sa ľudovom zhromaždení v Martine bola prijatá Memorandum národa slovenské aj požiadavka o vytvorenie slovenského kultúrneho spolku. Bol vytvorený výbor, ktorý vypracoval prvé stanovy Matice slovenskej.
- Matica slovenská uskutočnila svoje prvé valné zhromaždenie 4. augusta 1863. Prví predstavitelia Matice slovenskej boli biskup Štefan Moyses a podpredseda Karol Kuzmány.
- Matica slovenská sa stala v roku 1865 súčasťou rodiny slovenských spolkov s podobným názvom ako Matica srbská, Matica česká, Matica chorvátska, Matica moravská. V tomto roku sa uskutočnilo slávnostné otvorenie prvej budovy MS. Začala rozvíjať svoje zberateľskú a vydávaciu činnosť. Stala zhromažďovateľom cenných zbierok kultúrnych dejín slovenského ľudu a slovenskej krajiny. Vydala 82 zväzkov kníh. Zastrešovala pôžičky a štipendia slovenským študentom a vedcom a angažovala sa v nadväzovaní zahraničných kontaktov.
- Činnosť MS prvý krát zakázali za vlády Uhorska, ktorá jej odňala všetok majetok a dala ho Hornouhorskému maďarskému vzdelávaciemu spolu (FEMKA). Snažila sa znovu obnoviť svoju pôsobenie ale neúspešne.
- Činnosť MS je obnovená 1.1.1919. Matica sa dostávala naspäť do svojich pôvodných koľají. Zakladá novú členskú základňu a vedecké odbory. Zriadila aj Ústredie slovenských ochotníckych divadiel, knižnicu a archív.
- Matica začala opäť publikovať časopisy Slovenské pohľady, neskôr aj časopis pre deti Slniečko (1922)
- Otvorenie druhej časti MS na Mudroňovej ulici v Martine 28.8.1926

- Valné zhromaždenie malo výrazne veľký vplyv na ďalšie smerovanie Matice slovenskej, ktorá venovala svoju pozornosť hlavne národnému programu a vedeckej a vydavateľskej činnosti. Vydávanie časopisu Slovensko, smerovaný pre členskú základňu.
- Spolok Slovenská národná knižnica vzniká na pôde MS a jeho hlavnou úlohou bolo vyhľadávať, získavať a uchovávať slovacikálne tlačené dokumenty (1941). O dva neskôr MS založila novú modernú tlačiareň Neografu.
- Po období druhej svetovej vojny komunistický režim znárodnil Neografu. Politický režim ako aj orgány sa zamerali na zhabanie vedeckej práce MS ako zlikvidovanie členskej základne a inštitúcia bola degradovaná len ako ústredie osvetovej práce. Vedeckú činnosť presunuli do príslušných vtedajších ústavov Slovenskej akadémie vied v Bratislave.
- SNR v apríli 1954 prijíma zákon o Matici slovenskej ako Narodenej knižnici a knihovaného ústavu.
- Významnou osobnosťou pre Maticu slovenskú bol Jozef Cíger Hronský, ktorý jej založil jej zahraničné pôsobisko v Argentíne v Buenos Aires 1959.
- Politický systém ktorý bol na ústupe postupne priniesol nádej na oživenie pôvodnej práce Matice slovenskej a znovuoobnovenie jej členskej základne a rozvoja starostlivosti o Slovákov v zahraničí. Avšak tento proces bol zamietnutý v tzv. normalizačnou procese v roku 1968.
- V 70 rokoch 20. storočia SNR prijala zákon , ktorý MS podstate vrátil do stavu pred dvadsiatich rokov. To znamenalo zrušenie členskej základne a činnosť bola smerovaná v prvom rade na knihovníctvo, bibliografiu, literárne múzejníctvo a archívniectvo.
- Vzniká nová budova MS v Martine na Hosihore, túto budovu postavili architekti D.Kuzma a I.Ceimmemana 30.8.1975.
- V roku 1990 sa konalo valné hromajdenie v Martine, zúčastnili sa ho bývalí pracovníci, členovia a priaznivci aby sa opäť prihlásili k Matici slovenskej. Ako prvý predsedom v novodobej histórii sa stal Viliam Gruska. Na valnom zhromaždení bol zvolený ešte za predsedu MS Ing. Jozefa Markusa, DrSc.
- SNR prijala nový zákon o Matici slovenskej 26.7.1999, ktorý vytvoril priestor na jej postupný návrat od štátom riadenej inštitúcie k nezávislej ustanovizni. Nastal rozvoj spolkovvej časti a pretvára sa sieť pracovísk MS.

- Po rozdelení Československa v roku 1993 bola táto etapa završenie dlhej etapy Matice slovenskú za slovenskú národnú identitu. Časom sa začali plniť tézy Národného programu MS, koncipovaného v rokoch 1991-1992. Matici sa znovu vrátili tlačiareň Neografu, časopis Slovenské pohľady, niektoré zoštátnené matičné domy. Matica založila zbierku Národný poklad a začala udeľovať ceny Nadácie MS.
- Zákonom z 13. februára 1997, ktorý prijala Národná rada Slovenskej republiky, sa Matica slovenská stáva verejnoprávnou ustanovizňou, ktorá plní vymedzené štátne úlohy. Dňa 17. júla otvorili v Martine Svetový rok Slovákov.

Digitalizácia Matice slovenskej

Digitalizácia dokumentov, patrí do nových moderných spôsobov terajšej doby. Digitalizácia pomáha zachovať veľmi staré hodnotné dokumenty a možno ich archivovať do online podoby napr. PDF formátu. Matica slovenská započala projekt začiatkom roka 2013 (žiaľ neskôr ho bola núdená ukončiť). Vyhradila vyše 1,5 milióna objektov pre digitalizáciu. V nasledujúcej ukážke je možno vidieť dve časti opisujúce projekt.

a kultúre Slovákov žijúcich nielen doma, ale aj v zahraničí, ktoré boli vďaka aktivitám a pôsobnosti MS doma a v zahraničí zachované a zaradené do fondov a zbierok MS.

Projekt umožní MS stať sa multifunkčným kultúrnym a informačným centrom, ktoré bude poskytovať informácie z vybudovaného a spracovaného vedomostného systému, umožní zvýšiť a zlepšiť spoluprácu s ostatnými pamiatkovými inštitúciami, Ministerstvom kultúry SR, ako aj ostatnými inštitúciami v oblasti prezentačnej činnosti, zároveň umožní MS zapojiť sa do projektov v oblasti vedy, výskumu a vzdelávania. Projekt umožní zlepšiť stav technickej, technologickej, personálnej a organizačnej úrovne MS, čím sa zvýši kvalita získavania, spracovania, uchovávaní a sprostredkovávania obsahu fondov a zbierok MS.

REALIZÁCIA PROJEKTU

Projekt bude realizovaný prostredníctvom štyroch hlavných a dvoch podporných aktivít, v období od decembra 2012 do marca 2015.

Hlavné aktivity projektu:

- Hlavná aktivita 1 – Príprava objektov, pracovísk a personálu na digitalizáciu;
- Hlavná aktivita 2 – Digitalizácia a postprocessing;
- Hlavná aktivita 3 – Archivácia a publikovanie;
- Hlavná aktivita 4 – Vytvorenie digitalizačného centra.

Podporné aktivity predstavujú riadenie projektu a informovanosť a publicitu.

Hlavné aktivity budú čiastočne realizované internými pracovníkmi MS (výber a príprava objektov, popis metadát, realizácia činností v novovytvorenom digitalizačnom centre – digitalizácia inhouse, postprocessing a OCR, archivácia a publikovanie v rozsahu cca 17 % všetkých digitálnych objektov). Digitalizáciu a postprocessing, archiváciu a publikovanie v rozsahu cca 83 % všetkých digitálnych objektov bude realizovať externý dodávateľ služieb, zabezpečený v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Na začiatku projektu bude realizovaná aj metodická a organizačná príprava personálu na digitalizáciu. Riadenie bude zabezpečené kombináciou interného a externého projektového tímu.

VÝSLEDOK PROJEKTU

Zámerom projektu je zdigitalizovať spolu 419 434 rôznych typov unikátnych a informačne hodnotných matičných objektov s vysokou kultúrnou a historickou hodnotou. Všetky významnou mierou prispievajú k zachovaniu kultúrneho a historického dedičstva SR, majú celoslovenský a celospoločenský význam. Ide o rukopisné archívne listiny, tlačené písomné dokumenty, ako sú noviny, časopisy, zborníky, ale aj fotografie, obrazy, 2D

a 3D malé objekty, ale tiež audio- a videoobjekty – filmy, platne, CD a DVD, ktoré vznikli pri vlastnej činnosti MS, alebo boli získané od našich krajanov v zahraničí.

Výsledkom realizácie projektu bude 327 440 digitálnych objektov zverejnených na internete pre odbornú a laickú verejnosť a ostatný digitálny obsah bude v rámci internej elektronickej databázy prístupný cez počítač v bádateľni Archívu MS, prípadne v Krajskom múzeu MS. Tým nebude potrebné dokumenty študovať priamo v origináloch, ale v depotoch ostanú ochránené pre nasledujúce generácie. Implementáciou projektu sa zvýši informatizácia a elektronizácia jednotlivých realizovaných procesov, skvalitní a zmodernizuje sa systém na získavanie, spracovanie, ochranu a využitie digitálneho obsahu vďaka vybudovaniu moderného a komplexného digitalizačného centra.

Digitalizačné pracovisko MS bude digitalizovať vybrané fondy a zbierky MS, ktoré sa budú transformovať do elektronickej podoby. V rámci projektu budú digitalizované historicky vzácne rukopisy z Archívu MS o matičných dejinách a matičných dejateľoch a dokumenty Krajského múzea MS o histórii a činnosti Slovákov v zahraničí.

UDRŽATEĽNOSŤ PROJEKTU

Počas realizácie projektu bude v rámci Hlavnej aktivity 4 vytvorené digitalizačné centrum, ktoré počas trvania projektu zdigitalizuje a spracuje cca 17 % digitálnych objektov. Počas 6-mesačnej asistovanej prevádzky tohto centra bude nad procesom digitalizácie a spracovania objektov dohliadať externá spoločnosť, ktorá zamestnancom centra odovzdá expertné odborné know-how o problematike digitalizácie, postprocessingu a OCR. Vďaka tomu bude možná trvalá udržiateľnosť činnosti digitalizačného centra aj po skončení projektu, minimálne do roku 2020.

Digitalizačné centrum MS bude zaradené do organizačnej štruktúry žiadateľa spolu s tromi udržiateľnými pracovnými pozíciami. Po skončení projektu bude centrum pokračovať v digitalizácii a spracovaní ďalších existujúcich fondov, zbierok a ich prírastkov, ako aj v popise metadát zvyšných 10 % digitálnych objektov (počas projektu popis metadát k 90 % všetkých digitálnych objektov), ako aj k postupnému publikovaniu a zverejňovaniu digitálneho obsahu na informačno-bádateľskom portáli.

Matica
slovenská

www.matica.sk

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Digitálny
archív
Maticy
slovenskej

Spolufinancované
z Európskeho fondu
regionálneho rozvoja

www.opis.gov.sk

www.informatizacia.sk

DIGITÁLNY ARCHÍV MATICE SLOVENSKEJ

V roku 2012 Matica slovenská vypracovala projekt s názvom Digitálny archív Matice slovenskej, ktorým sa uchádzala o nenávratný finančný príspevok z fondov Európskej únie, v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti, Prioritná os 2. Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry, Opatrenie 2.1. Digitalizácia obsahu pamäťových a fondových inštitúcií, jeho archivovanie, sprístupňovanie a zlepšenie systémov jeho získavania, spracovania a ochrany.

Album Matice slovenskej so zoznamom skutočných členov MS zapísaným F. V. Sasinkom – viazané v koži z roku 1870

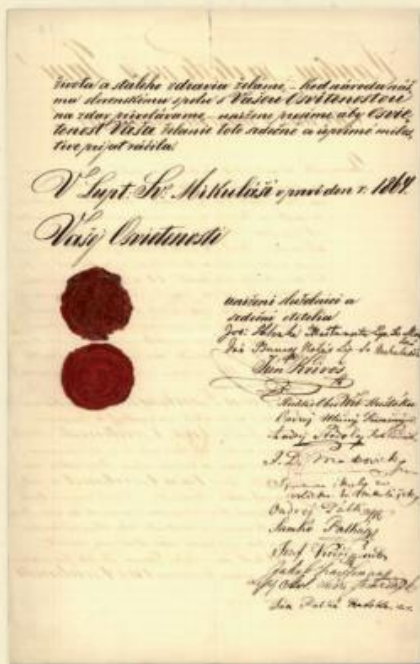
Projekt bol vo výberovom konaní úspešný a Ministerstvo kultúry SR ako sprostredkovateľský orgán Úradu vlády SR už koncom januára 2013 s Maticou slovenskou uzavrelo zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektu. Celkové oprávnené výdavky na projekt predstavujú sumu 4 065 319,86 EUR, hodnota príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 3 862 053,87 EUR a zvyšok vo výške 5 % si zabezpečuje Matica slovenská z vlastných zdrojov. Realizácia projektu sa začala v decembri minulého roka a samotný proces digitalizácie bude ukončený v marci 2015.

PREDMET PROJEKTU

Matica slovenská (MS) so svojou 150-ročnou históriou má veľký záujem prispieť k zachovaniu kultúrneho a historického dedičstva Slovákov a Slovákov doma a v zahraničí. Je verejnoprávnou inštitúciou ustanovenou na základe zákona č. 68/1997 Z. z. o MS a jej poslaním je okrem iného získavať slovacikálne

dokumenty, spracúvať ich, ochraňovať, uchovávať a sprístupňovať širokej odbornej a laickej verejnosti. Najviac sa touto činnosťou zaoberajú dve odborné pracoviská MS, a to Archív MS a Krajanské múzeum MS, ktoré pôsobia v Martine a priamo sa zúčastňujú na implementácii projektu.

Archív MS je špecializovaným verejným archívom a ústredným odborným pracoviskom na zachovanie kultúrneho dedičstva, histórie MS a slovenského národa. Preberá a získava rôzne typy písomných a obrazových dokumentov a iných objektov zo svojich organizačných jednotiek a od osobností národného a verejného života doma, ale aj v zahraničí. Tieto dokumenty a objekty preberá, eviduje, odborne spracováva, ochraňuje, uchováva a sprístupňuje odbornej i laickej verejnosti. Vo svojom depote má uložených vyše 1 000 bežných metrov archívnych dokumentov, čo je okolo 8 000 archívnych škatúl. Okrem toho

Časť pozdravného listu prvému predsedovi Matice slovenskej Štefanovi Moysesovi z 1. 1. 1864

uchováva ďalšie múzejné, galerijné či knižničné objekty. Medzi najcennejšie dokumenty a objekty, ktoré sú náplňou projektu digitalizácie, patria rukopisné pamiatky z obdobia vzniku a pôsobenia MS v druhej polovici 19. stor., ako aj matičné dokumenty z pôsobenia MS ako spolku v prvej polovici 20. stor. Vzácné sú dokumenty z činnosti jej miestnych a vedeckých odborov, ako je

napr. korešpondencia významných osobností národa, spolkov, domácich a zahraničných korporácií s MS, projektová dokumentácia historických budov MS a iné.

Krajanské múzeum MS je ústredným pracoviskom pre styk a spoluprácu so slovenským zahraničím a jeho úlohou je okrem iného aj budovanie dokumentácie, ktorá sa týka Slovákov žijúcich v zahraničí. K jeho cenným zbierkam patria dokumenty Slovákov z USA, Kanady, Srbska, Chorvátska, Maďarska, Rumunska, Poľska, ale aj z Talianska, Argentíny a z iných krajín. Pri

Pečať na zápisnici z I. zasadnutia výboru Matice slovenskej 5. 8. 1863

realizácii projektu digitalizácie ide hlavne o tlačene pamiatky – noviny a časopisy Slovákov, ktoré vznikli v zahraničí, fotografie zo slovenského zahraničného sveta, audiovizuálne či auditívne nahrávky – videokazety, filmy, platne so slovenskými piesňami.

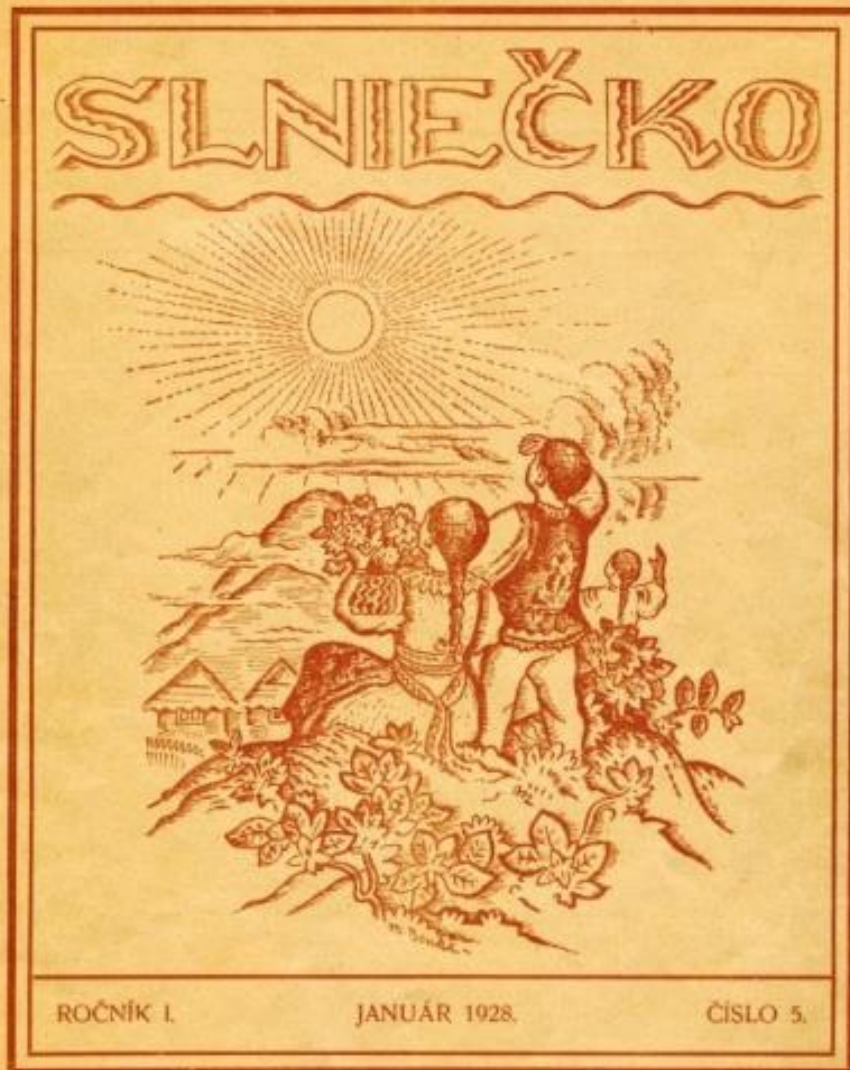
Medzi najcennejšie matičné dokumenty a získané pamiatky patrí pozostalosť po najvýznamnejšom správcovi MS Jozefovi Cigerovi Hronskom, ktorá bola privezená z Argentíny, a to: korešpondencia, rukopisné a výtvarné diela, projektová dokumentácia, fotografie, knihy, vecné pamiatky. Aj tieto cenné archívne, múzejné a galerijné pamiatky budú predmetom digitalizácie.

VÝZNAM PROJEKTU

Matica slovenská je jednou z pamiatkových a fondových inštitúcií, ktoré majú veľký potenciál významnou mierou prispieť k doplneniu a zachovaniu kultúrneho a historického dedičstva Slovenska, už od roku 1863 budovaným unikátnym fondom. Mnohé z historických archívnych, knižničných, múzejných a galerijných objektov, ktoré sú predmetom realizácie projektu, tvoria významnú súčasť vedomostného potenciálu o živote, histórii

Časopis Slniečko

- Medzi zaujímavú publikačnú činnosť patrí literárno-umelecký časopis pre deti
- Ako bolo spomenuté v histórii prvé vydanie časopisu vyšlo v roku 1927
- Vychádzal v podobe mesačníka od školského 1927/28 do školského roku 1949/50 avšak kvôli politickému systému bola jeho produkcia pozastavená ale bola obnovená v roku 1969 a vychádza dodnes.
- Jeho zameranie je skupinu detí 1-5 ročníka základných škôl
- Cieľom, ktorým je časopis tvorený je hlavne formovanie estetické a mravné vedomie dieťaťa a súčasne stimulovať progresívne trendy vo vývine pôvodnej beletristickej koncepcie pre deti.
- Časopis sa zameriava aby bol obsiahnutý kvalitnou literárnou produkciou a umeleckých ilustrácií pre deti.
- Ide o edukačný prostriedok pre deti, ktorý v nich môže podporuje vedomosti o známych slovenských spisovateľoch ako bola Mária Ďuríčková, Jozef Ciger Hronský, Mária Rázusová-Martáková a mnohých iných.
- Časopis má svoju tradičnú koncepciu v podobe ľudových rozprávok, povestí, poézii atď.

Ukážka obálky časopisu slniečko z rok 1928

Slovenské pohľady

- Prvé tri ročníky (1881 - 1883) obnoveného dvojmesačníka, ktorý nadväzuje na významný časopis z 19. stor. Hurbanové Slovenkje pohľadi (1846 - 1852). Najvýznamnejšie slovenské literárne periodikum.
- Vychádzajú tu prvé vydania významných slov. autorov. Svoju poéziu tu uverejňoval Hviezdoslavov, Šoltésová, Kukučín, Vansová. Naše tri ročníky obsahujú veľa diel od Hviezdoslava, Vajanského a Šoltésovej. Zaoberá sa ale i nebeletristickými článkami napr.
- Hurbanovu prácu Židovská otázka na Slovensku a ďalšie.
- Slovenské pohľady často reagovali na politickú situáciu v krajine ako je možné vidieť aj v úryvku
- Slovenské pohľady vychádzajú aktívne dodnes ale už aj prístupné v online forme

Židovská otázka na Slovensku. Svetozár Hurban. S. 289 – 292.

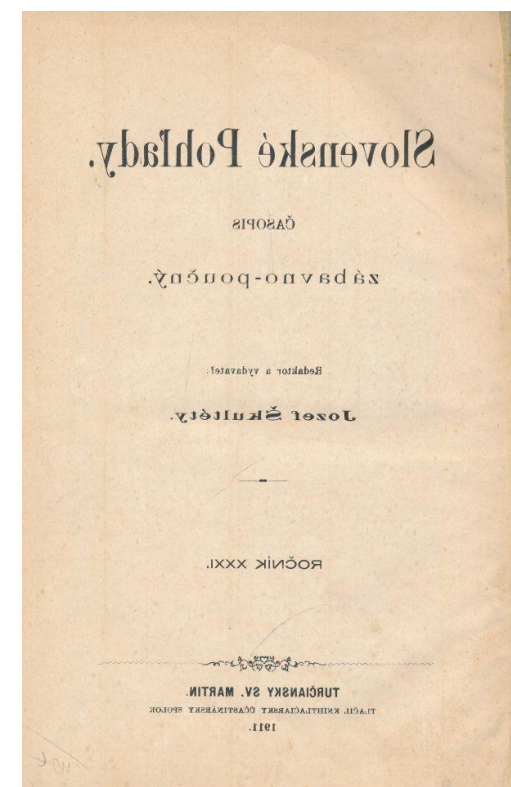
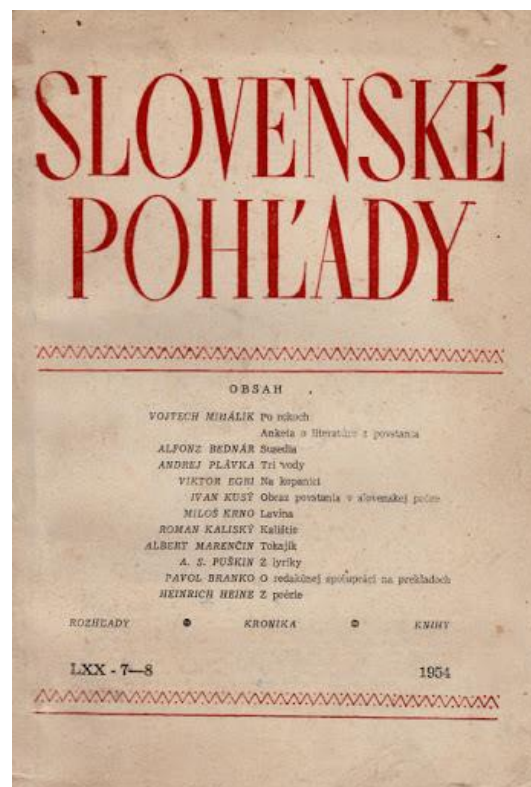
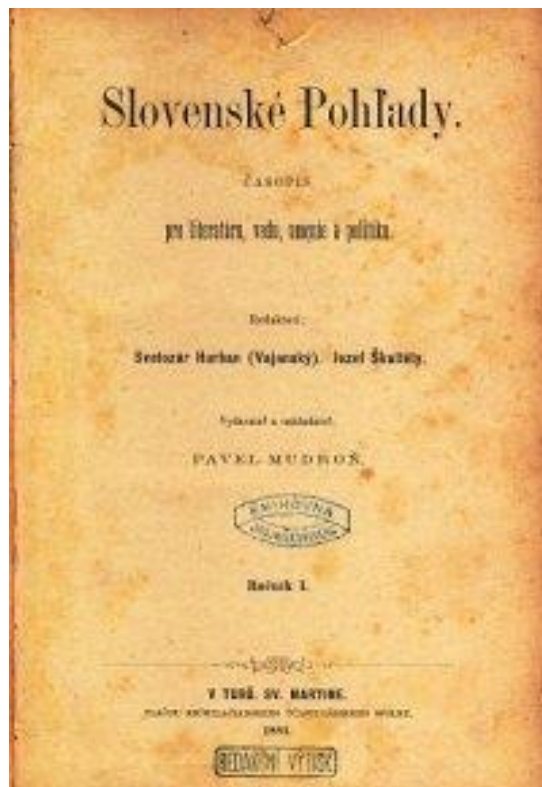
„Náš zvečnelý Pauliny bol duch mnohostranný, vnikavý; jeho jasná myseľ objala život náš v jeho celistvennosti a nezabudla zpúšťať sa i do jednotlivostí. Nemohla mu teda ujsť ani židovská otázka. Písal listy k židom, pravda s tak malým prospechom, jako jeho svätý predchodca Pavel.

Kto myslí židov napraviť, modifikovať, ten nech nechá otázku židovskú na pokoji. Žiaden národ sveta nemal toľko reformátorov, učiteľov a napravovateľov, jako židovský; avšak žiaden neukázal toľko zpyry, nízkości a nevďačnosti proti všetkým veľkodušným námahám. Pre mňa niet väčšieho, presvedčujúcejšieho dôkazu o božskom pôvode kníh starého zákona, nežli to faktum, že jich pisatelia pochádzali zo židovského národa. „Duchom božím púdení mluvili svatí boží ľudia,“ áno, duchom božím, a nie duchom židovského národa, lebo by neboli vzniesli sa k profetickému vzletu, ale rýpali by sa boli v tej najopľzlejšej telesnosti, v hnusobe a nízkości, v zapieraní, ničení; hýrili by boli hriechami a zločinmi, jaké sotva fantázia vydumať môže. Avšak oni boli výnimkami velebnými, svetlými bodmi v nekonečnej tme, oasami v púšti. Historiu ľudského spasenia nutno oddeliť od historie židov, bárs obe odohrávaly sa na jednom mieste, tak jako oddeľujeme svetlé pohyby ducha od matného zviňania sa tela a mäsa, trebárs dialy sa v jednej schránke telesnej.

Už za starodávna ukazovali židia zárodky tých vlastností, ktorými dnes dusia človečenstvo. Jich hrabivosť, vypínavosť, intolerancia, lesť a chabosť nechala stopy nevymazateľné. Rozprchnutím sa po svete prestali byť židia národom, ba i samé jich náboženstvo roztanulo v mlhe talmudských balamút. Čo zostalo, čo delilo a delí jich od ľudí iných, je rasa. Talmudská múdrosť pozostáva hlavne v tom, že vedela pristihnúť náboženstvo rase. Veľké učenia starozákonných prorokov bojovaly s rasovými vlastnosťami tohto podivného plemena – každé slovo Izaiáša išlo proti srsti židom: talmud hladká jich po srsti, on prilnul k špatnosťam a hovie chtičom,

plynúcim z rasy. Vysoké pochopy o božstve, zkrslé v židovskom plemene zjavením, zatemnejú sa talmudistickým učením k nepoznaniu. Duch vyšumel, zostalo phlegma, telesné, mäsité phlegma, jakoby na výstrahu národom, žiaľbohu i na hroznú pohromu. “

- Časopis mienil orientovať na Vedu, ktorej chcel venovať najviac rubriík na Umenie a Literatúru. Tieto state mali dopĺňať špecifické Prehľadý časopisov a rubrika Dopisovateľ zostavená z listov dopisovateľov, ale aj z iných prameňov tak, aby v nej bývalo aktuálne kultúrne a literárne spravodajstvo. Z vedy chcel tu mať príspevky z filozofie, jazykovedy, etnografie, histórie, ale aj prírodovedecké disciplíny. „Menšie vedecké články“ sa mali skladať „z úvah, reflexií, náhľadov a túžieb“. Umenie v Slovenských pohľadoch mali reprezentovať „vyššej poézie pokusy, básnické úchvaty v próze a vo veršoch“ – čím chcel Hurban do veľkej miery suplovať úlohy Orla tatranského. Okrem toho sľuboval uverejňovať aj články z estetiky, literárnej histórie a kritiky, z dejín umenia, biografie a pod. Veľký význam pripisoval rubrike „Literatúra časopisná“, v ktorej formou Obzoru tlače registroval i komentoval výboje slovenskej i českej publicistiky.

- Všetky tieto náročné úlohy vo svojich predrevolučných Slovenských pohľadoch nesplnil zo spomínaných dôvodov, ale aj pre nedostatok spolupracovníkov a dopisovateľov, Takmer sám vyplnil ich prvý zväzok a podstatnú časť materiálu napísal aj do druhého zväzku. Tu začal uverejňovať aj jednu z najvydarenejších prác svojho života “Slovensko a jeho život literárny”, v ktorom sa dôstojne zaradil medzi znalcov slovenskej literárnej minulosti a prítomnosti hodnotiac ju, pravda, z hľadiska potrieb a názorov svojej generácie.

Akademické periodikum - Kultúra slova

- Matica Slovenská sa zaoberá tiež odbornými publikáciami pre verejnosť. Ide o publikácie, ktoré sú venované hlavne zamerané na vzdelávanie spoločnosti.
- Medzi zaujímavé publikácie napríklad patri Kultúra Slova
- Jedná sa vedecko-popularizačné periodikum zamerané na jazykovú kultúru a jej terminológiu
- Predstavuje výsledky výskumu slovenčiny ako takej ale jak spisovného slovenského jazyk v širokom chápaní a tiež výsledky výskumu jazykovej kultúry.
- Stará sa o správny kultivovanie jazykových prejavov, snaží sa zameriavať na dodržiavanie noriem a kodifikácie verejných prejavov, ďalej primeranosť používaných prostriedkov vo všetkých oblastiach ako práce ale verejného života.
- Zaoberá sa výskumom odbornej terminológie v normalizačnom procese a uvádza ju do práce
- Umelecká literatúra je tiež súčasťou z hľadiska využívania jazykových prostriedkov a jazykovej tvorivosti spisovateľov a prekladateľov.

KUL TÚRA SLOVA

Vedecko-popularizačný
časopis
pre jazykovú
kultúru
a terminológiu

Orgán
Jazykovedného ústavu
Ľudovíta Štúra SAV
a Jazykového odboru
Matice slovenskej

HLAVNÝ REDAKTOR

Matej Považaj

VÝKONNÁ REDAKTORKA

Sibyla Mislovičová

REDAKČNÁ RADA

Ľadislav Bartko, Adriana Ferenčíková, Ján Findra, Juraj Glovňa, Nicol Janočková, Ján Kačala, Sibyla Mislovičová, Jozef Mlacek, Slavomír Ondrejovič, Jozef Pavlovič, Mária Pisárčiková, Matej Považaj, Mária Šimková, Iveta Vančová

REDAKCIA

813 64 Bratislava, Panská 26

CIHOVÁ, Jarmila: Termíny v environmentalistike (Anglicizmy v environmentálnych textoch EÚ)	65
KÁLMÁNOVÁ, Katarína: <i>Dysfunkcia a disfunkcia</i>	78

Z HISTORICKEJ LEXIKY

KRAJČOVIČ, Rudolf: Z lexiky stredovekej slovenčiny s výkladmi názvov obcí a miest (20)	82
--	----

ZO STUDNICE RODNEJ REČI

VALENTOVÁ, Iveta: Niektoré české botanické a zoológické názvy v predpisovnom období slovenčiny	90
--	----

ROZLIČNOSTI

Pridavné meno <i>genetický</i> . K. Kálmánová	95
---	----

SPRÁVY A POSUDKY

Okrúhle životné jubileum Adriany Ferenčíkovej. M. Považaj	97
Pán jazykovedec Ján Horecký. M. Šimková	100
Kultúra slova spomína na Ivana Masáru. M. Pisárčiková	104
Konferencia Človek a jeho jazyk 2010. K. Gajdošová	106
Komplexne o teoretických aspektoch a výsledkoch výskumu fungovania zvukových javov v rečovej praxi. L. Jasinská	115

OBSAH | KULTÚRA SLOVA – ROČNÍK 44 – 2010 – ČÍSLO 2

KUL TÚRA SLOVA

6
2018

Kultúrno historické periodikum -Hlas Matice

- 13.6.2018 bol vytvorená publikačná činnosť v podaní historického periodika Matice slovenskej pod názvom ***Hlas Matice***, zameriava sa na korene svojej pôsobnosti na Slovensku
- Vedenie MS sa snaží nadviazať na historickú prácu svojich predchodcov s cieľom informovať o aktivitách matičnej členskej základne a matičnej vedy pre širšiu verejnosť.
- Hlavným cieľom je z hľadiska dejinného a to zachytiť mnohohrstevne podujatia Ms vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky
- Ide o požiadavku miestnych odborov pre splnenie jedného z programových zámerov nového predsedníctva MS
- Týmto Matica vydáva všeobsiahly magazín
- Obsah- približovanie aktivít maličkých odborov, pracoviská a štatúty MS, matičný archív a vedy, rôzne typy rozhovorov, či diskusií napr. o matičnej vede v rámci jej pôsobenia,
- Avšak najväčší priestor chce venovať podujatiam miestnych odborov a fotografiám z nich.
- Periodicita magazínu je štvrťročnú
- Bola sprístupnená rôznym vekovým kategóriám nielen mladým či stredného veku, či starším
- Vychádza tlačенá ale aj internetová verzia
- Po preštudovaní niektorých periodík sa naozaj MS zaoberá hlavne o posilnenie slovenskej kultúry, významnými osobnosťami v kultúra, mnohými projektami ako slovenský folklór či história krajiny
- Napríklad obsahuje články o súťažiach v prednese poézie a prózy „Šaliarsky Matko“ , či iné ako napríklad techniky párania vlny, či rôzne iné podujatia.

1
2018

ROČNÍK 1
ISSN 2585 – 9927

HLAS MATICE

ŠTVRTROČNÍK **MATICE SLOVENSKEJ** V TURČIANSKOM SV. MARTINE
VYDÁVANÝ V SPOLUPRÁCI S MATIČNÝMI PRACOVISKAMI

OSOBNOSTI

MATIČNÉ HNU Tie

HISTÓRIA

OSLAVY MATICE A ŠTÁTNOSTI V MALOM ŠARIŠI

Počas krásnej slnečnej nedeľe ožila obec Malý Šariš oslavami v duchu významných výročí a tradícií šarišským folklórom.

Dňa 29. júla Miestny odbor MS v Malom Šariši v spolupráci s Domom MS v Prešove a Obecným úradom v Malom Šariši usporiadali podujatie, ktoré bolo venované 155. výročiu založenia Matice slovenskej a 25. výročiu vzniku našej Slovenskej republiky. V úvode podujatia zaznela báseň v podaní Márie Murdzikovej, členky DV MS, novozvolenej predsedníčky OBR MS v Prešove i predsedníčky MO MS v Ličartovciach, ktorá privítala hostí aj prítomných krátkym prierezom o vzniku Matice slovenskej a informovala o aktuálnych problémoch našej spoločnosti. Prihovoril sa aj starosta obce Malý Šariš a vzápätí sa dostal k slovu aj predseda MS JUDr. Marián Gešper, ktorý vo svojom prejave hovoril o vzniku Matice slovenskej i o ďalších dôležitých milníkoch našej histórie. Súčasne upozornil na závažné problémy našej slovenskej spoločnosti na poli duchovnej, národnej kultúry, ale aj na nevyhnutnosť udržania i rozvíjania našej slovenskej štátnosti.

Oslavovalo sa tradične šarišským folklórom

v podaní speváckych skupín z okresu Prešov. Predsedníčka Miestneho odboru MS v Prešove Mgr. Anna Janigová pozvala na tieto oslavy aj mladých heligonkárov z Oravy, ktorí podujatie bohato vyplnili nielen hrou na malej heligónke, ale aj krásnym spevom z tohto regiónu. Oslavy v Malom Šariši tradične otvorila folklórna skupina Javorina, ktorá pôsobí pri MO MS Malý Šariš a jej vedúcou je A. Janigová. Vystúpili aj LH Bratříkovci z Chmeľovca, FS Jožka Prihodu z Petrovian, sólový spevák Samko Adam z Miklušoviec, ktorý sa zúčastnil aj na súťaži Zem spieva. Ďalej vystúpili FS Rozmarín z Ličartoviec a FS Malošarišanka z Malého Šariša. Vystúpenia všetkých speváckych skupín boli dôkazom toho, že tradície a folklór sú v regióne Šariša naozaj rozšírené a obľúbené a aj vďaka týmto pokračovateľom našich tradícií sa nemusíme báť, že folklór, tradície a zvyky sa nezachovávajú aj pre ďalšie generácie.

V závere podujatia riaditeľka DMS v Prešove Sláva Jurková, predsedníčka OBR MS v Prešove Mária Murdziková a organizátorka podujatia a predsedníčka MO MS v Malom Šariši odovzdali folklórnym skupinám ďakovné listy a drobné pozornosti za ich krásne vystúpenia. Sláva Jurková

„VIROSLA SOM NA VALALE“ DEDINSKÁ FOLKLÓRNA SKUPINA ZÁBORSKÝ ŽUPČANY

Týmto sloganom sa začali oslavy Dedinskej folklórnej skupiny Záborský zo Župčian, ktorý si pripravil naozaj vyčerpávajúci program ukážok zo zvykov a obyčajov horného Šariša od pytačiek až po svadbu aj krstiny. Podujatie sa uskutočnilo dňa 22. júla 2018 na pódiu v miestnom parku.

Táto folklórna skupina, ktorá pôsobí pri Miestnom odbore MS v Župčanoch oslávila v spomínaný deň už dvadsať rokov od svojho založenia. Venujú sa najmä obradovému folklóru a snažia sa zachovať autenticnosť starých zvykov a tradícií z tejto oblasti. Toto krásne jubileum s nimi prišli osláviť aj ďalšie známe folklórne skupiny okrem iných aj Ľudová hudba Stana Baláža a FS Raslavičan obe z Raslavič, ktoré úzko spolupracujú už dlhší čas a preto sa na podujatiach radi zúčastnili. Ďalej v programe účinkovali deti zo ZUŠ vo Veľkom Šariši, LH

Bratříkovci z Chmeľovca. V úvode aj v závere do programu prispela jubilujúca Dedinská folklórna skupina Záborský pod vedením Márie Germuškovcej, ktorá súbor založila a vedie od svojho počiatku. Okrem iných gratulantov sa pripojili svojím vrúcny blahoželaním aj zástupcovia Matice slovenskej, a to Mgr. Sláva Jurková, riaditeľka Domu MS v Prešove, a predseda Miestneho odboru MS v Župčanoch, aby odovzdali v mene predsedu MS srdečný pozdrav a krásne ocenenie k tomuto výročiu Cenu predsedu Matice slovenskej a poďakovali im za to, že sú dlhoročnými širiteľmi folklóru, tradícií a zvykov zo šarišského regiónu. V závere si všetci gratulanti aj jubilujúca Dedinská folklórna skupina Záborský spoločne zaspievali „Živio, živio... Sto rokov, sto rokov, nech žije, žije nám...“

Mgr. Sláva Jurková

KOŇUŠANE

V MATIČNEJ RODINE

V priestoroch Obecného úradu v Koňušoch v Sobranceckom okrese (Košický kraj) sa dňa 24. 2. 2019 uskutočnilo zakladajúce Valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej v Koňušoch. Člen prípravného výboru Ján Vasilko inicioval založenie MO, keďže členovia MO sú členmi mužskej speváckej skupiny „Koňušane“. Reprezentujú sa ľudovými piesňami v celom kraji, takmer na profesionálnej úrovni. Majú za sebou aj úspešný krst CD nosiča, na druhom CD aktívne pracujú neustálymi nácvikmi. Svojou aktivitou a vystúpeniami chcú reprezentovať aj Maticu slovenskú v čo najlepší svetle. Na úvod zaznela hymna Slovenskej republiky a rokovanie otvoril Mgr. Miroslav Gešper, poverený členským ústredím pomocou a dohľadom pri založení MO. Privítal všetkých hostí a členov MO a predniesol požiadavky na založenie MO. Pracovná časť valného zhromaždenia spočívala vo voľbe zapisovateľa a overovateľov, predsedu a členov výboru MO MS v Koňušoch, ktorí si spomedzi seba zvolili ďalších funkcionárov. Všetci prítomní sa zhodli na tom a odhlasovali, že voľby budú verejné. Za predsedu MO MS v Koňušoch bol zvolený Ing. Michal Havrila. Novozvolený predseda sa prítomným členom úprimne poďakoval za prejavenu dôveru a oboznámil ich so zväzujúcou sa prácou MO. V diskusii sa prítomní zaoberali úlohami, ktorým by sa MO mal venovať v nasledujúcom období: účasť na matičných a nematichných podujatiach, spolupráca s obcou a inými organizáciami. V závere svojim kultúrnym programom zasadnutie obohatilo vystúpenie mužskej speváckej skupiny Koňušane a spoločne sme si zazpívali matičnú hymnu Kto za pravdu hŕi.

Mgr. Miroslav Gešper

KORENE MATICNEHO ARCHIVU SIAHAJÚ AŽ DO ROKU 1863

Archív Matice slovenskej je špecializovaným verejným archívom a ústredným odborným pracoviskom na zachovanie kultúrneho dedičstva a histórie Matice slovenskej. O jeho histórii a poslaní sme sa porozprávali so súčasným riaditeľom Pavlom MADUROM.

Hlavnou úlohou Archívu Matice slovenskej je zachovanie kultúrneho dedičstva slovenského národa a histórie Matice slovenskej. Akým historickým vývojom prešlo toto pracovisko?

Korene matičného archívu siahajú do augusta 1863 k založeniu Matice slovenskej. Už deň po jej konštituovaní Jozef Miloslav Hurban vyzval na potrebu získavania osobných pozostalostí. V prvom matičnom období sa zozbieralo vyše 10 tisíc kníh, 332 rukopisov a viacero numizmatických i archeologických predmetov. Po likvidácii Matice roku 1875 zostali zbierky uložené v budove MS až do roku 1902, keď boli odvečnené do Nitry a Budapešti. Jednou z prvotných úloh Matice po vzniku ČSR bolo prinavrátenie matičných zbierok. Časť z nich sa vrátila roku 1921 zásluhou správcu MS Jozefa Škultétyho, ďalšie časti získal späť Anton Augustín Baník v 40. rokoch 20. storočia. Zbierky spravovalo viacero matičných útvarov – Historický odbor, Literárnohistorický odbor, Bibliotéka, ale aj redakcia Slovenských pohľadov. Nárast zbierok spôsoboval neprehľadnosť, preto vznikala potreba ich usporiadania a zriadenia archívu ako samostatného pracoviska.

Od roku 1954, po prijatí prvého zákona o MS, archív pôsobil už ako samostatné pracovisko...

Štatút z roku 1955 definoval archív ako Ústredný literárny archív MS. Matičné zbierky sa rozrástli natoľko, že sa uskutočnila výstavba v poradí už tretej matičnej budovy s modernými depotmi – súčasné sídlo Slovenskej národnej knižnice. Negatívnym zásahom do Matice bolo prijatie tzv. knižničného zákona roku 2000, ktorým sa Matica rozdelila na dve samostatné inštitúcie – Maticu slovenskú a Slovenskú národnú knižnicu. Zmena zasiahla aj archív, ktorý sa rozdelil na dve časti – Archív Matice slovenskej a Literárny archív SNK. Archív MS vznikol z pracoviska, ktoré zhromažďovalo úradné dokumenty MS, no tie tvorila len torzo pôvodných matičných fondov a zbierok. Matica tak opätovne prišla o zbierky získavané od roku 1863, ale aj o mnoho iného. Dokonca nemáme ani osobné fondy takých matičiarov ako boli Štefan Moyses, Jozef Škultéty, Martin Kukučín, Štefan Krčméry a desiatky ďalších, a to aj napriek tomu, že boli výlučne venované Matici alebo Maticu zakúpene.

Aké konkrétne archívne fondy a zbierky môžeme nájsť v matičnom archíve?

Matichný archív eviduje 72 archívnych súborov. Archívne dokumenty sú uložené v približne 8 500 archívnych škatuliach. Základom archívu sú úradné dokumenty z činnosti Matice ako inštitúcie, a to od roku 1863 až podnes. Z týchto matičných fondov vyčlenili v minulosti niekoľko zbierok. Ved' len Zbierka korešpondencie z rokov 1919 - 1954 dokladá, že Matica bola v kontakte s 2460 osobnosťami a s 1212 inštitúciami z celého sveta. Fotoarchív ponúka vyše 8 tisíc fotografií s matičnou tematikou. Uchováva aj archívne dokumenty z Ústredia slovenských ochotníckych divadiel, Slovenskej ligy na Slovensku, Slovenskej národnej knižnice, Slovenskej bibliografickej spoločnosti, Knižničarskeho účastinárského spolku i ďalších subjektov. V ostatných rokoch sme akvizíčnou činnosťou získali viacero prírastkov osobných pozostalostí. Pre Maticu zvlášť mimoriadnym prírastkom bolo získanie osobnej pozostalosti jej správcu Jozefa Cigera Hronského, privezenej z ďalekej Argentíny. O regionálnom pôsobení matičiarov uchováva dokumenty k vyše tisícke matičných miestnych odborov.

Archív MS má vo fondoch iste mnoho jedinečností. Ktoré považujete za najcennejšie?

Každý dokument v archíve je svojím spôsobom ojedinelý a vyžaduje si pozornosť archívára. Naším naj archívny klenotom a jedinou národnou kultúrnou pamiatkou matičného archívu, sú Stanovy Matice slovenskej z 5. februára 1862. Tie majú dve časti – text spolkových stanov a zdobený obal. Vzácné a umelecky prevedené ochranné puzdro vyšla ručne manželka Jána Francisciho Amália na návrh maliara Jozefa Božetecha Klemensa.

Po znovuvytvorení Matice slovenskej roku 1919 sa rozhodlo aj o výstavbe druhej matičnej budovy. Čo na tento krok podnikli vedúci predstavitelia Matice?

V roku 1919 sa Matici síce vrátila jej pôvodná sídelná budova, no sídlili v nej štátne úrady a kapacitne už novým plánom nepostačovala. Už v auguste 1919 vznikla myšlienka na odpredaj budovy štátu a postavenie novej. Výjednávanie predstaviteľov Matice so štátom v rokoch 1923 - 1924 vyústilo do predaja prvej matičnej budovy štátu za 2 milióny Kč. Víťazom architektonickej súťaže sa stal miestny staviteľ Ján Palkovič. Nasledovalo polozenie základného kameňa v auguste 1924 a výstavba objektu od jesene 1924 do februára 1926. Správa MS prevzala dokončenú novostavbu od staviteľa Stanislava Zachara z Vrútok 1. marca 1926. Slávnostné otvorenie nového matičného sídla sa uskutočnilo 29. augusta 1926. Bohatá účasť reprezentantov štátu, spolkov, cirkví, vzácných hostí a početnej verejnosti vyzdvihla význam tejto udalosti. Prítomný tu bol aj prezident ČSR a protektor MS Tomáš Garrigue Masaryk.

Rok 2019 je rokom storočnice Matice slovenskej, no pred sto rokmi začal vznikať aj prvé miestne odbory MS. Archív MS zastrešuje zriadenie knižnej edície Dejiny miestnych odborov Matice slovenskej. Čo je jej cieľom?

Po obnovení činnosti Matice sa členské hnutie začalo organizovať v matičných miestnych odboroch. Do konca roka 1919 sa v priebehu dvoch mesiacov ustanovili prvé z nich. Historicky prvý miestny odbor vznikol 2. novembra 1919 v sídle Matice slovenskej v Turčianskom Svätom Martine. Po ňom nasledovali Liptovský Svätý Mikuláš, Ružomberok, Košice... Problematika, pôsobenie a aktivity miestnych odborov v regiónoch nie sú podnes odborné spracované a nie je zhodnotený ani ich historický význam. Cieľom projektu je preto ich systematické vedecké spracovanie.

Zhovárať sa: Matej Mindár

PAMÄTNÁ TABUĽA V KOMÁRANOCH PRIPOMÍNA ROĽNÍCKE POVSTANIE

Obec Komárany patrí medzi staré slovenské obce na Hornom Zemplíne. V poslednom období došlo k posilneniu Miestneho odboru Matice slovenskej v Komáranoch, kde rady mladých matičiarov rozšírili noví členovia folklórnej skupiny Lipka a miestnemu odboru sa dostalo zásadnej podpory zo strany Obecného úradu Komárany a starostky obce Jany Kráľovej.

Pred rokom sa na tradičnom podujatí *Stavanie mája v Komáranoch* zúčastnil predseda MS Marián Gešper, ktorý spolu so starostkou obce sľúbil, že odhalia v obci pamätnú tabuľu

dejinnej udalosti, ktorá nielen zasiahla obec, ale na ktorej sa Komáranci aj aktívne zúčastnili, a to na Východoslovenskom roľníckom povstaní 1831. Pomyselné do roka a do dňa 30. apríla 2019 obec Komárany a Miestny odbor MS v Komáranoch za pomoci predsedu MS odhalili pamätník venovaný účasti občanov v roľníckom povstaní roku 1831.

Za spolupráce starostky obce Komárany Jany Kráľovej a predsedu Okresnej rady MS Vranov nad Topľou Martina Hajníka sa v poobedných hodinách uskutočnilo slávnostné podujatie s pútavým kultúrnym programom.

Slovensko národné spektrum

- V roku 2020 sa rozhodla Matica zamerať znovu na kultúru s prerobením do modernejšieho a pútavejšieho vizualizáciu
- Časopis je orientovaný na Slovenské dejiny, ale aj literatúru a ďalšie spoločenské vedy, ide o edukačno- vzdelávaciu publikáciu
- MS tu zvýrazňuje hlavne záujem o Slovenskú históriu, čo patrí k jedným hlavným pilierom publicistickej činnosti MS.
- Hlavnými cieľmi je znovu obnoviť pojmy ako národnosť, vlastenectvo, hrdosť pre Slovákov
- Pre MS je veľmi dôležité aby plnila úlohu formou vedecko popularizačného periodika aby dokázala ponúknuť alternatívu médiám, ktoré znevažujú národný cit a hrdosť Slovákov
- Zameranie je zase preto pre širší okruh čitateľov

Slovensko

NÁRODNÉ SPEKTRUM

Odborný časopis Matice slovenskej

ročník 42 č. 1/2020 vychádza 2x ročne cena: 3,5 eur

P.O. Hviezdoslav
Slovenský Prometheus
– či možný je?

Odkaz
Ludovíta Štúra

Návrat
do zlatého veku

Trianon
100 rokov

JÚN / DECEMBER 2020

SLOVENSKO NÁRODNÉ SPEKTRUM

ODBORNÝ ČASOPIS MATICE SLOVENSKEJ

NOVÝ ČASOPIS SLOVENSKO – NÁRODNÉ SPEKTRUM BUDE ORIENTOVANÝ NA ČITATEĽA, KTORÝ HĽADÁ NOVÉ POZNATKY PREVAŽNE Z OBLASTI DEJÍN SLOVENSKA, ALE AJ LITERATÚRY, NÁRODOPISU A ĎALŠÍCH SPOLOČENSKÝCH VIED. JEHO SÚČASŤOU BUDÚ AKO ŠTÚDIE, TAK AJ POPULARIZAČNÉ ČLÁNKY A MATERIÁLY S DÔRAZOM NA MATIČNÉ A NÁRODNÉ TÉMY.

Vydavateľská a editačná činnosť Matice slovenskej

- Činnosť MS v oblasti vydavateľstva tvorí veľmi zvláštnu problematiku poukazujúcu hlavne na celú jej činnosť ustanovizne.
- V jej celkovej práci od jej založenia možno vidieť celú jej prácu v oblasti vedeckej, ako aj ľudovýchovnej. Nevýznamnejšiu prácu bola v oblasti propagovania literatúry.
- Matica sa snažila hlavne dbať na zásobu dobrých kníh, školských pomôcok a sprístupňovania slovenskej literatúry pre mladú generáciu. Táto úloha bola viditeľná už na začiatku dvadsiatych rokov. Záber bol pre vydavateľstvo bol široký – od čítaniek, reedícií slovenských klasikov, poézie, prózy, dramatickej literatúry, pôvodných prác, prekladov časopisov, prekladov a časopisov až po vedeckú literatúru.
- Najväčšia intenzita vydavateľskej činnosti bola najmä v tridsiatich rokoch, dôvod bolo hlavne priaznivé ekonomické podmienok, zväčšením počtu slovenskej inteligencie, rozšírenia členskej základne a organizačnými zmenami MS.
- Produkcia vydateľskej činnosti stúpala aj napriek hospodárskym a politickým premenám, ktoré skončili rozbitím ČSR.
- Program vydavateľstva bol tiež ovplyvnený v rokoch 1919-1945 lebo sa začal postupne členiť na druhový a tematický. Bolo to vidieť hlavne vo vydavateľskej politike Matice Slovenskej.
- S priaznivým rastom produkcie sa menila aj právomoc o rozhodovaní o vydávaní publikácií
- Rozhodovanie o publikáciách mal hlavne na starosti výbor ale neskôr sa vyjadroval iba k celoročnému vydavateľskému programu.
- Právomoc časom prešla na správu, tajomníkov a referentov.
- Matičná knižná produkcia v rokoch 1919-1938 bola taká rozsiahla, že po každej stránke mala prvenstvo medzi ostatnými vydavateľmi
- Editácia činnosť bola odzrkadľovaná až na malé výnimky aký bol stav a úroveň súčasnej slovenskej literatúry. Matica si mohla tieto náročné ciele vytyčovať lebo pre svoju produkciu mala zabezpečený trh, mohla preto svoju editačnú politiku programovite riadiť.

- Najväčšou edíciou vo vydávaní klasikov i súčasných autorov bola edícia Čítanie študujúcej mládeže (1921-1947), Čítanie pre meštianske školy (1934-1941). Diela Slovenských spisovateľov (1921-1938), Knižnica slovenských pohľadov (1922-1952). Dobré slovo -1930-1952). Dramatická literatúra vychádzala v edícií Divadelná knižnica (1931-1950) a Javisko (1943-1950)
-

Zdroje

- Literárne Informačné centrum. In: *licentrum.sk* [online]. 2020[cit. 2020-29-11]. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/casopis/slniecko/o-casopise>
- BUCHTA, Jozef, 2011. *Matica slovenská a miestny odbor Matice slovenskej v Skalici v čase prvej Československej republiky*: [bakalárska práca]. Brno: Masarykova Univerzita, 2011.
- prof.PhDr.SEDLIAK IMRICH CSc. *Z Histórie Matice Slovenskej* [online]. MATICA SLOVENSKÁ DOM MATICE SLOVENSKEJ PRIEVIDZA,-[cit. 2011-11-25]. Dostupné na: <https://www.maticapd.sk/historia-ms/>
- Matica slovenská. In: *matica.sk* [online]. 2020[cit. 2020-11-25]. Dostupné na: <https://matica.sk/vedecke-pracoviska/archiv-matice-slovenskej/digitalny-archiv-matice-slovenskej>
- Matica Slovenská. In: *matica.sk* [online]. 2020[cit. 2020-11-25]. Dostupné na: <https://matica.sk/hlas-matice/>
- Matica Slovenská. In: *matica.sk* [online]. 2020[cit. 2020-11-25]. Dostupné na: <http://matica.ifdemo.sk/hlas-matice/>
- Slovenská Akadémia Vied . In: *sav.sk* [online]. 2020[cit. 2020-11-25]. Dostupné na: https://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=journal-list&journal_no=2
- Poznámky s obdobia štúdia na Žilinskej univerzite v odbore mediamatika a kultúrne dedičstvo

Bc. Natália Melničáková
513444@mail.muni.cz